

Niet voor niets een bijzondere school

Identiteitsdocument gbs De Wierde Winsum

Winsum, juni 2019

Inhoud

Inleiding.....	3
1 Wat verstaan we onder 'gereformeerde identiteit'	4
1.1 Wat is identiteit?	4
1.2 Waar staat gereformeerd voor?.....	4
1.3 Wat is onze gereformeerde identiteit?	5
1.4 Mensen zijn de identiteitsdragers.....	5
2. Waarin komt de identiteit tot uitdrukking?.....	7
2.1 De (kern)waarden die we kinderen willen meegeven	7
2.2 Hoe gaan we met kinderen om? (schoolpedagogiek).....	8
2.3 Op welke manier geven we les? (didactiek).....	8
2.4 Godsdienstlessen/bijbelonderwijs	9
2.5 Vakinhoud.....	9
2.6 Vormen waarin identiteit tot uiting komt (=schoolliturgie).....	9
3. Hoe borgen we de identiteit van de school?.....	10
3.1 Praktische borging van de identiteit	10
3.2 Juridische borging van de identiteit	10

Inleiding

Basisschool De Wierde in Winsum is een bijzondere school. De toevoeging 'bijzonder' hebben we met name te danken aan het feit dat onze school een gereformeerde school is. In dit identiteitsdocument wordt uitgelegd wat onze school nu zo 'bijzonder' maakt.

Onze school wordt bestuurd door een vereniging: de Gereformeerde Schoolvereniging Westernieland en omstreken. Deze vereniging is in 1906 in het leven geroepen door ouders die hun kinderen graag gereformeerd onderwijs wilden geven. In Westernieland is hier toen een school voor opgericht.

De school is in 1983 'verplaatst' naar Winsum. Er is sinds de oprichting veel veranderd. Maar de schoolvereniging bestaat nog steeds. En de leden, veelal ouders, vinden het ook nu nog belangrijk dat hun kinderen onderwijs krijgen vanuit een christelijke, gereformeerde levensbeschouwing.

In dit document beschrijven we wat het inhoudt 'gereformeerde school' te zijn. En op welke manier we deze identiteit tot uiting (willen) brengen. Zo'n document is erg belangrijk in een tijd, waarin kerkgrenzen vervagen en vanzelfsprekendheden wegvallen. We willen graag dat ouders de keuze voor onze school in belangrijke mate laten bepalen door de (christelijke, gereformeerde) identiteit van onze school. Dat vereist wel dat deze helder beschreven is in een identiteitsdocument.

We willen met dit document bereiken dat verwachtingen tussen school, teamleden, ouders en kinderen helder zijn en onderwerp van gesprek. Waar staan we als school voor? Wat voor onderwijs krijgen de kinderen? Vanuit welke visie geven we les? Wat willen we de kinderen meegeven voor het leven? En wat vraagt dit van leerkrachten, ouders én kinderen?

We zijn ervan overtuigd dat de visie van een school (directie, team en bestuur) en ouders op mens en samenleving van grote invloed is op alle aspecten van de school. Daarom vinden we het ook van groot belang om hierover met elkaar in gesprek te zijn en te blijven.

Dit document is tot stand gekomen na een reeks gesprekken van het schoolbestuur met MT, MR, teamleden en ouders en is in 2019 op onderdelen aangepast. We hopen dat ook u het van harte onderschrijft.

Schoolbestuur gbs De Wierde

1 Wat verstaan we onder 'gereformeerde identiteit'

1.1 Wat is identiteit?

Als we het hebben over de identiteit van onze school dan gaat het over de eigenheid van de organisatie. Het is goed om daarbij een onderscheid te maken in de *beschreven identiteit* (wat er op papier staat over de organisatie), de *geleefde identiteit*, de manier waarop de identiteit tot uiting komt (het gedrag, de communicatie en de symboliek) en de *beleefde identiteit*, de manier waarop de omgeving de organisatie beleeft, oftewel: het imago. Als de beschreven, geleefde en de beleefde identiteit samenvallen, is er sprake van een geloofwaardige, authentieke organisatie. Dit document beschrijft de eigenheid van onze school, vormt dus de beschreven identiteit. Het is niet bedoeld als statisch document, maar als inspiratiedocument, zodat de beschreven identiteit ook geleefd en beleefd wordt.

Een definitie van de schoolidentiteit: *'Datgene wat de school tot deze school maakt, ofwel wat de kenmerkende en typerende eigenschappen van deze school zijn, wat de leden van deze school met elkaar gemeen hebben (de leden als collectief) en wat een bepaalde mate van duurzaamheid of continuïteit door de tijd kent.'*

1.2 Waar staat gereformeerd voor?

Christenen interpreteren de bijbel op verschillende manieren en geven op verschillende wijze vorm en inhoud aan hun geloof. Daardoor bestaan er verschillende stromingen binnen het christelijke geloof. De laatste jaren worden muren tussen kerken meer geslecht en groeit de herkenning van christenen over kerkgrenzen heen. Onze school is een gereformeerde school. Dat betekent dat het gereformeerde gedachtengoed in belangrijke mate bepalend is voor de manier waarop de identiteit vorm krijgt.

Maar wat is 'gereformeerd'? Er zijn mensen die zich gereformeerd noemen zonder het gereformeerde gedachtengoed echt te delen. Daarnaast zijn er mensen die gereformeerd denken, maar zich niet gereformeerd noemen en ook niet lid zijn van een gereformeerde kerk. Omdat we graag willen dat ouders voor onze school kiezen juist met het oog op de identiteit, is het van belang deze expliciet te maken.

De G van genade

De kern van ons christelijke, gereformeerde geloof is het beste samen te vatten in het woord: Genade. De predikant Tim Keller heeft het gereformeerde gedachtengoed samengevat met de treffende uitspraak:

We zijn zondiger dan we ooit kunnen beseffen.

En tegelijk door God meer geliefd dan we ooit durven te dromen.

De kern van ons (gereformeerde) geloof

- De Bijbel is Gods Woord en leidraad in ons leven. In de Bijbel leren we God en Zijn wil kennen.
- God heeft ons geschapen naar zijn beeld om in relatie met Hem te leven, met andere mensen en met de schepping.
- Wij mensen hebben de relatie met God echter verbroken. Als gevolg hiervan heeft God de wereld overgegeven aan gebrokenheid en sterfelijkheid. We zijn daardoor van nature niet meer op God gericht, maar op onszelf. Hiermee kwetsen we God en verdienen wij Zijn straf.
- God liet de wereld echter niet aan haar lot over, maar bood redding uit de zonde door het offer van Zijn eniggeboren Zoon, Jezus Christus. Door Hem kunnen wij ons met God verzoenen en een nieuw leven beginnen, in relatie met God.
- Herstel van de relatie met God is alleen mogelijk door Gods uitgestoken hand in Jezus Christus in geloof aan te nemen. Dat geloof wordt door de Heilige Geest in onze harten gewerkt. Hier hoeven en kunnen wijzelf niets aan bijdragen. Het is pure genade!
- Deze genade maakt van ons dankbare mensen.
- Wij zijn ervan overtuigd dat Gods Geest werkt in de harten van zijn kinderen; door Zijn Geest laten zij in hun leven vruchten van de Geest zien: liefde, vreugde en vrede, geduld, vriendelijkheid en goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing. Als kinderen van God delen we de boodschap van genade met andere mensen, in woord en daad.

1.3 Wat is onze gereformeerde identiteit?

Het gereformeerde gedachtengoed, zoals hierboven beschreven, is uitgangspunt voor de manier waarop we op onze school met elkaar omgaan en les wordt gegeven. In het volgende hoofdstukken wordt dit verder concreet gemaakt.

[kader met samenvatting van ontstaansgeschiedenis van gereformeerde scholen – de gereformeerde grondslag]

1.4 Mensen zijn de identiteitsdragers

De identiteit van de school staat of valt met de personen die de identiteit dragen en uitdragen: de mensen in de school en voor de klas. Dat zijn niet alleen de leraren, maar alle medewerkers van de school. De identiteit die op papier staat, wordt door de medewerkers vertaald in hun handelen.

Authentiek gedrag kun je niet afdwingen, maar wel bevorderen. Door regelmatig met elkaar in gesprek te gaan over waar je als christen je identiteit aan ontleent, wat voor jou de basis is onder je bestaan. Dat gaat verder dan een gesprek over gedragingen, kwaliteiten en competenties.

Ook de ouders en de kinderen zelf zijn van invloed op de geleefde en beleefde identiteit. We vinden het daarom van belang dat ouders deze identiteit van harte kunnen onderschrijven. In hoofdstuk 3 komen we hier uitgebreider op terug.

2. Waarin komt de identiteit tot uitdrukking?

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de identiteit op onze school tot uitdrukking komt in de dagelijkse gang van zaken. Het gaat erom een beeld te krijgen van hoe de waarden praktisch vertaald worden naar de onderwijssituatie.

2.1 De (kern)waarden die we kinderen willen meegeven

De normen en waarden die we de kinderen willen meegeven (= schoolethiek) ontleen we aan de Bijbel. Belangrijke waarden op school zijn: eigenheid, verantwoordelijkheid/vertrouwen, openheid, nieuwsgierigheid, dienstbaarheid en dankbaarheid. Hierna lichten we deze waarden kort toe.

We willen kinderen bovenal meegeven dat zij door God geliefde kinderen zijn. Dat Hij *onvoorwaardelijk* van hen houdt. Je kunt/hoeft niets doen om ervoor te zorgen dat God meer of minder van je houdt. We leven allemaal uit genade, kinderen, leerkrachten én ouders. Daarom vinden we het van belang dat er op school een sfeer is waarin leerkrachten, ouders én kinderen zich kwetsbaar durven op te stellen en fouten mogen/durven maken, maar ook aanspreekbaar zijn op hun gedrag. We willen dat er ruimte is om elkaar aan te spreken, op een liefdevolle manier, zonder de ander als persoon te veroordelen. We vinden het belangrijk om onderscheid te maken in persoon en gedrag. En om respectvol met en over elkaar te spreken.

Eigenheid

Ieder mens is uniek en door God geliefd, zoals hij/zij is. We waarderen onderlinge verschillen in karakter en mogelijkheden en stimuleren elkaar om die te ontwikkelen. Juist door samen te werken, vullen we elkaar aan en leren we van elkaar.

Verantwoordelijkheid & Vertrouwen

We respecteren ouders als eerst-verantwoordelijken in de opvoeding van hun kinderen. Samen met hen willen we kinderen leren om hun plek in te nemen in de samenleving. We geven kinderen en elkaar het vertrouwen dat nodig is om verantwoordelijkheid te dragen voor het eigen leerproces.

Openheid

Een open, lerende én uitnodigende houding bij alle betrokkenen en transparante informatie is dé basis voor 'samen leren' en het versterken van partnerschap met ouders.

Nieuwsgierigheid

De door God geschapen wereld zit boordevol wonderen! We willen verwondering en nieuwsgierigheid aanwakkeren, bij de kinderen én bij elkaar en daarmee het leren stimuleren.

Dienstbaarheid

We willen de kinderen leren en samen met de ouders voorleven niet slechts voor het eigen belang te gaan, maar evengoed op dat van anderen gericht te zijn. 'God liefhebben boven alles en de naaste als jezelf'. Ouders willen we stimuleren om niet alleen het eigen kind te zien en op te komen voor diens (individueel) belang, maar ook oog te hebben voor het belang van andere kinderen in de groep en op school.

2.2 Hoe gaan we met kinderen om? (schoolpedagogiek)

Bij schoolpedagogiek gaat het erom hoe we met kinderen omgaan, vanuit welk mensbeeld (paradigma). Wij geloven dat we zijn geschapen naar Gods beeld. Daarom gaan we respectvol om met elkaar en met de schepping. Ieder kind heeft talenten van God gekregen. Op school willen we die talenten ontdekken en stimuleren en tot bloei brengen. Daarom hebben we gekozen voor de onderwijskundige benadering van Ontwikkelingsgericht Onderwijs. OGO houdt in dat in het onderwijs niet alleen gefocust wordt op de leerstof, maar dat er ook en vooral oog is voor de brede ontwikkeling van kinderen.*

We leven door de zondeval echter wel in een gebroken wereld met zondige mensen, die niet uit zichzelf de juiste keuzes maken. Hier houden we in onze pedagogische visie rekening mee; ouders, kinderen én leerkrachten maken fouten. Het maakt ons ook zachtmoedig: kinderen mogen fouten maken, hoeven niet perfect te zijn. We zijn nuchter, we vinden het belangrijk gebrokenheid te benoemen en kinderen hiermee te leren omgaan.

Tegelijk willen we kinderen ook voorleven in vertrouwen op God. Hij belooft ons een nieuw leven. Dat is niet alleen toekomstmuziek. Zijn Koninkrijk begint nu al en wordt zichtbaar als wij ons laten leiden door de Heilige Geest. Daarin willen we de kinderen en elkaar stimuleren, zodat de vruchten van de Geest (Galaten 5) - liefde, vreugde en vrede, geduld, vriendelijkheid en goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing - ook op onze school steeds meer zichtbaar mogen worden.

* *In sommige opzichten wijken we af van de gangbare OGO-benadering. OGO hanteert namelijk als uitgangspunt dat de mens uit zichzelf goed is, terwijl wij ervan overtuigd zijn dat de mens uit zichzelf niet altijd het goede kiest.*

2.3 Op welke manier geven we les? (didactiek)

Een kind is geen 'tabula rasa' (een onbeschreven blad). Het heeft een bepaald karakter, eigenschappen, talenten en mogelijkheden. Kinderen leren door wat zij zien en meemaken, door de omgeving waarin zij zich bevinden. Er is sprake van een combinatie van natuurlijke aanleg en omgevingsinvloeden.

De school is een belangrijke omgeving voor het kind. Hier bevindt het zich een groot deel van zijn leven. Een kind wordt hier gevormd. We willen de kinderen voorleven in een christelijke levensstijl. Op die manier geven we sturing en leiding. De leerkracht is een belangrijk identificatiefiguur voor het kind. Binnen de gegeven kaders mogen de kinderen zich ontwikkelen en keuzes maken.

Het gedrag van een kind staat niet op zichzelf. Kinderen leren door de omgeving waarin zij zich bevinden, de situatie lokt bepaald gedrag uit. Anderzijds leren kinderen door de invloed van reacties op hun gedrag. De leerkracht biedt lesstof op een bepaalde manier aan, geeft het kind kans tot leren. Vervolgens doet het kind er iets mee en de leerkracht bekrachtigt of stuurt bij.

2.4 Godsdienstlessen/bijbelonderwijs

De bijbel is Gods Woord, dat heilig en waar is. Dat is het absolute uitgangspunt op school. Vanuit dat uitgangspunt worden de Bijbelverhalen verteld. Gereformeerd onderwijs gaat uit van doop van kinderen, levensheiliging en verbond. Over andere richtingen en over andere godsdiensten wordt met respect gesproken. Er wordt uitleg gegeven over overeenkomsten en verschillen.

2.5 Vakinhoud

Identiteit is meer dan enkele uren christelijk (bijbel)onderwijs. De identiteit kleurt ook de inhoud van andere lessen/vakken en de omgang met elkaar.

De leerkrachten geven de vakinhoud vorm vanuit een christelijke visie op mens en samenleving. Bij de vakken biologie/natuur, geschiedenis en aardrijkskunde komt dit heel nadrukkelijk naar voren. We kiezen daarbij, zeker in de bovenbouw, voor 'begeleide confrontatie'. Dat wil zeggen: we laten kinderen wel kennismaken met in onze samenleving heersende opvattingen en verschijnselen (zoals evolutietheorie, hekserij), maar plaatsen deze in een bijbels perspectief. Als het gaat om seksuele voorlichting benadrukken we vooral hoe wonderlijk God mensen heeft gemaakt en hoe belangrijk het is om hier zorgvuldig mee om te gaan.

We willen de kinderen met kwalitatief goed onderwijs zo toerusten dat ze als kind van God, in navolging van Christus, een eigen plek kunnen innemen in en een bijdrage kunnen leveren aan de maatschappij. De leerkracht heeft een belangrijke rol als identificatiefiguur, in woord én gedrag. Hij of zij benut de 'gouden momenten' om kinderen te laten zien wat het in de praktijk betekent om Christus na te volgen.

2.6 Vormen waarin identiteit tot uiting komt (=schoolliturgie)

Identiteit maakt dus integraal onderdeel uit van de lessen. Toch zijn er daarnaast ook speciale momenten en vormen te benoemen, waarbij de identiteit heel sterk uit de verf komt. Zo beginnen en eindigen we elke schooldag met gebed. Op maandag wordt dat op een meer bijzondere manier gedaan in de weekopening. Ook het team houdt een gezamenlijke weekopening en –afsluiting. Dagelijks worden bijbelverhalen verteld, ook voor het eten, en de kinderen leren psalmen en christelijke liederen. Door het jaar heen zijn er zo'n vijf thema's die terugkeren in de weekopening. De leerkrachten worden toegerust op een nieuw thema. Zij houden een bezinning waarbij het thema gekoppeld wordt aan de identiteit. Ook wordt aandacht besteed aan het kerkelijk jaar.

We vinden het van belang ook ouders actief betrokken worden bij schoolliturgie. Dat kan door aanwezig te zijn bij de weekopeningen en vieringen en thuis aan te sluiten op wat door de school wordt aangereikt, bijvoorbeeld door het (helpen) aanleren van liederen.

3. Hoe borgen we de identiteit van de school?

Hoe zorgen we ervoor dat de school haar identiteit behoudt? Identiteit is geen statisch gegeven, maar een dynamisch begrip, met meerdere dimensies. In hoofdstuk 1 hebben we een onderscheid gemaakt naar beschreven, geleefde en beleefde identiteit. Er is sprake van een sterke identiteit, een authentieke school, als deze drie met elkaar in lijn zijn. Hoe zorgen we ervoor dat de identiteit wordt geborgd?

3.1 Praktische borging van de identiteit

Mensen zijn identiteitsdragers. We vinden het daarom van belang dat teamleden, leden én ouders dit identiteitsdocument van harte kunnen onderschrijven, zich eraan committeren en erop aanspreekbaar zijn als zij zich er in de praktijk weinig aan gelegen laten liggen. Om identiteit te borgen, moet het structureel zijn ingebed.

Werkgroep Identiteit met ouders én leerkrachten

In 2019 is er een werkgroep geformeerd van leerkrachten, een aantal ouders en een bestuurslid, die zich heeft beziggehouden met identiteit. Deze werkgroep heeft tot taak ervoor te zorgen dat identiteit op de agenda blijft staan en een wezenlijk onderdeel uitmaakt van de school. De werkgroep kan toetsen in hoeverre de beschreven, geleefde en beleefde identiteit met elkaar overeenstemmen en op basis hiervan gevraagd en ongevraagd aanbevelingen doen aan directie, team en bestuur.

Gesprek met elke nieuwe ouder

Omdat we het belangrijk vinden dat alle ouders (ook van de traditionele achterban) bewust kiezen voor onze school (mede) vanwege de identiteit, willen we met elke nieuwe ouder een kennismakingsgesprek voeren. De coördinatie van deze gesprekken kan bij de werkgroep Identiteit worden belegd.

3.2 Juridische borging van de identiteit

Mensen zijn de dragers van de identiteit. Dat is ook de reden waarom we van leden, ouders en medewerkers verwachten dat zij de identiteit van de school van harte onderschrijven. Dit is geborgd in de statuten van de vereniging.

Ledenbeleid

Van leden van de vereniging wordt verwacht dat zij het identiteitsdocument van harte onderschrijven en de grondslag van de vereniging respecteren.

Benoemingsbeleid

Van personen die in dienst treden van de vereniging wordt verwacht dat zij instemmen met de grondslag van de vereniging (zoals die is vermeld in artikel 2 van de statuten) en het

identiteitsdocument, dat hier een uitwerking van is. Door ondertekening van de arbeidsovereenkomst verklaart de medewerker zich hieraan te verbinden. Medewerkers van de school zijn belangrijke identiteitsdragers; van hen wordt verwacht dat zij geloofwaardig zijn en de identiteit van de school in woord en gedrag kunnen uitdragen. Is dit in het geding, dan vindt hierover een gesprek met de medewerker plaats.

Toelatingsbeleid

We willen graag dat ouders voor onze school kiezen omdat zij het belangrijk vinden dat hun kind christelijk onderwijs ontvangt. We willen graag partners zijn van ouders, ook als het gaat om de christelijke opvoeding. Om dit te borgen vragen we ouders bij de aanmelding van hun kind om het identiteitsdocument te onderschrijven. Als ouders na verloop van tijd tot een overtuiging komen die hiermee strijdig is, hechten we eraan dat ouder(s) hierover met ons in gesprek gaan. We vinden het in dat geval van belang dat ouders de identiteit van de school wel blijven respecteren.